



## El darrer Sant Jordi de Catalunya autònoma

1714

Feia nou mesos que la ciutat de Barcelona, cap i casal de la Nació catalana, amb coratge mai defallit i sense altre ajut que ses febles forces, venia resistint heroicament l'escomesa dels poderosos exèrcits d'Espanya i França, que per mar i per terra la tenien enclosa dins un cercle de ferro.

L'emperador Carles, son monarca, més aferrat als interessos del sol imperial d'Àustria que als sacratíssims de Catalunya, greument compromesos en la defensa de la seva reial successió a la corona d'Espanya, l'havia abandonada a la seva pròpia sort, encobrint astuciosament la fugida sota la pareneria generosa i altruista de no causar dany a als mateixos catalans.

Així ho declarava als Consellers barcelonins, en la lletra que amb data 24 d'abril de 1713 va endreçar-los des de Viena, quaranta un dia després d'haver-se signat el Tractat d'Utrecht. Amb xardoses protestes del seu «paternal amor, y natural cariño» envers els seus vassalls — «que mantendré perpetuamente, sin que sea capaz a inibiarme ningun accidente siniestro de la fortuna» — els feia esment de la recança dolorosa que el punyia per haver de retirar les seves tropes del Principat, les quals — deia — de bon grat sacrificaria, si amb el sacrifici llur cregués poder alleujar el desconhort de Catalunya; però, ple d'escrúpols de consciència, afegia: perdre les «para perderos más no creo sea medio que aconseje vuestra prudencia». S'esforçava a demostrar-los que per tots els camins i mitjans havia procurat retenir els aliats en la seva causa, no havent pogut impedir que signessin la pau, malgrat la seva ferma oposició a consentir-hi. Els advertia que, sense l'auxili de les potències aliades, automàticament quedava tancada la comunicació de Catalunya amb l'Àlia i Alemanya, fent-se, amb tot això, del tot impossible la tramesa de socors, car alliberats del fre formidable de les esquadres d'Anglaterra i Holanda, els enemics romandrien amos absoluts del Mediterrani.

Davant l'aclaparadora realitat de aquest fet advers, el prudent emperador austríac temia que l'aferrissar-se a voler sostenir a ultrança la guerra d'Espanya «produiria la total ruina de esse Pays...» i l'amenaça d'aquest greu perill precisament fou l'essencial i únic motiu que el decidí a concloure el Tractat de armistici: «Vuestro bien mismo, o por mejor decir, el menor mal vuestro, me han obligado a ello». Carles d'Àustria finia la seva lletra esquitlladora planyent-se d'haver d'abandonar el domini d'uns vassalls «tan de mi cariño», els quals mai no podria esborrar de la seva memòria, confiant que algun jorn experimentaríen «la fuerza del amor que me deueis», i fent-los promesa de no mancar en tot ço que pogués «contribuir a promover, y solicitar vuestro Alivio y todo el consuelo que permitiere la presente constitución...»

D'ençà d'aquest patètic comiat i de l'aplicació immediata del Tractat d'Utrecht — en compliment del qual el virrei Starhemberg i les tropes alemanyes de l'Imperi evacuaren Catalunya, jaquint-la a plena mercè de l'enemic —, el sobirà austríac no sols deixà de socórrer els catalans, sinó que, tancant-se en un desdenyós i hermètic mutisme, no es dignà donar resposta a les diverses representacions que la Generalitat Catalana i singularment l'atribulada



SANT JORDI

Gravat de Miquel Mauri, alumne de l'Escola Municipal d'Arts i Oficis de Mataró

Barcelona, sovint li endreçaven, remembrant-li amb tant respecte com fermesa, a la fàsis llatina del suavitèr in modo fortiter in re, els sagrats deures que amb ells tenia contrets.

Per això, desconfiant del tot en la valença del caragrat pretendent al solí de Ibèria, la ciutat de Barcelona, més que a favor dels drets dinàstics d'aquell, ja sols lluitava ardida en legítima defensa de les llibertats catalanes, contra les quals sabia de bona font que Felip V havia fulminat els llamps olímpics de la seva rancuniosa execració, i que fins la seva mateixa muller la «Senyora Duquesa de Anjou a jurado que primero arrojaría tres hijos que tiene del balcón a bajo antes que no concediría ningun privilegio a nuestra amada Patria...» com fent-se ressò de les noves confidencials que li eren comunicades de Madrid estant. Així ho escrivia, des de Gènova, En Rafael Ané, en una lletra adreçada amb data de 11 de desembre de 1713 als «Excmos. Sres. de la Junta de la Ciudad de Barcelona».

Els avisos no gens aconhortadors de tan irosos designis, que com alenades d'aire empestat arribaven de ponent, en

lloc d'afèbir el coratge patriòtic dels barcelonins, l'agullonaven i encenien i encenien més ardidament, no pensant els assejats ni esmerçant-se en altra cosa que en llur heroica defensa, per la qual tots els ciutadans s'ereren allistats a la «Coronela» o milícia gremiat, comandada per En Rafael Casanova, benemerit Conseller en Cap i Governador militar de la plaça.

Prevenint l'avinencesa d'haver de sortir la bandera gloriosa de Santa Eulàlia a batre l'enemic, amb gent triada, es formaren dos batallons, dels sis que constituïen la «Coronela». Les dites forces la tarda de la diada del Sant Patró de Catalunya, després de revistades en el lloc anomenat Leucata, pel Conseller Coronel Casanova, sota el cabdillatge d'aquest, anaren a l'arenys que s'estenia en front del baluard de Santa Eulàlia, on a presència del General Comandant N'Antoni de Villarreal i la seva plana major i de «tot el poble de Barcelona», feren un llúidíssim exercici d'armes, que assolí la més xardosa lloança de aquell capítol.

Encoratjats per l'èxit falaguer de tals maniobres, els bons barcelonins s'ereren

recollits a llurs cases i s'aparellaven a reposar, somniosos de glòries bèl·liques, quan, sob adament, a un quart de deu de la nit, els esparpella un eixordador i seguit tabustoll de canonades i tres que esclataven pel cantó de marina... Quin cas extraordinari s'esdevenia tan fora d'hora? Poc frigaren a asabentar-se'n. A la ratlla dels vaixells enemics estacionats a l'indret del Cap de Llobregat — la torra o fort del qual era en poder de les forces assejadores — s'havia entaulat una brava batussa amb dues fragates trameses pel marquès de Rubí, virrei català de Mallorca, les quals, al tomb de mitja hora de foc, aconseguint traspasar victoriosament la línia de bloqueig, entraven al moll.

Tothom creia, de bell antuvi, que les naus arribades venien a fornir la ciutat de queviures i municions; però a mitja nit s'esbombà una nova verament insòlita i insospitada: els navilis mallorquins portaven lletres dels emperadors Carles i Isabel d'Àustria per als diputats de la Generalitat de Catalunya, el Braç militar i els consellers de Barcelona... Al cap d'un any de fer el cord i el

mut la Cort de Viena. Tanmateix ja era hora!

Era portador de les cartes imperials don Joaquim Miquel Barberena, cavallerís de l'esmentat lloctinent reial de Mallorca, i tantost desembarcà, les remeté a mans del Conseller en Cap, qui zelós i amatat a tot, en sentir la fressa de la picabaralla havia acudit al moll.

La joiosa nov: féu llançar al carrer to hom del veïnat, «y somoguda toia la plebe, en demostració de alegria comensà en disparar continúas escopetadas» i moure gran aldarull arreu de la ciutat, al clam entusiasta de «gracies a Déu que tenim rey!» mentre molts capcalents, arborais de patriòtica indignació, s'esbravaven dient blasmes i expressius penjaments contra els «botiflers». El rebombori, l'expansió i la joia del poble eren indescriptibles, esclatant amb tota la seva força en barrejar-s'hi el triteig solemni de la «Tomas» de la Seu convocant a Consell de Cent, i l'espetic eixordador de les canonades amb què l'artilleria de la ciutat i del castell de Montjuich saludaven el venturós esdeveniment, que, com un raig de riolera esperança, venia a lluminar l'enterboït esperit i a enfortir el cor dels catalans.

El savi Consell dels Cent Jurats, la Diputació i el Braç militar tot seguit es congregaren, llegint-se en llurs consistoris les lletres imperials, per les quals Carles d'Àustria els feia saber que el dia 6 de març a Rastatt, havia estat conclòs el tractat de pau amb el rei de França, «sobre la indisputable condició de conservar mi Justicia, Derechos, Acción y Titulos que como a legítimo Rey de España me pertenecen», afirmant-los amb una ambigüetat diplomàtica que tanmateix a res no comprometia, «que sucesivamente os dispensará mi Clemencia, las asistencias que se bagan arbitrables en la posibilidad.»

Enluernades per la falsa llum d'aquestes buides promeses — que malauradament mai no s'havien de complir — i per la nova de la pau amb França, a conseqüència de la qual erradament creien que les tropes de Lluís XIV que, juntament amb les de Castella, assejaven Barcelona, es retirarien, aquelles Corporacions catalanes, amb tanta candidesa com patriotisme, acordaren festejar dignament el tomb benastruc que, a parer llur, anava a prendre la causa de la Pàtria.

Tota la nit seguí la ciutat esplaiant sorollosament la seva joia amb músiques, cançons, escopetades, visques a Carles III, i entre enhorabones recíproques de la noblesa, els militars i el poble. La febre de l'entusiasme, escampant-se muralles enfora, s'encomanà a les «grans Guardies», piquets i guarnicions de fusellers de les trixeres avançades, que galejaren amb una nodrida salva de fuselleria i armes curtes. Com totes les descàrregues, àluc les d'artilleria, foren fetes amb bala, ocasionalment grossa confusió i qualque dany a l'enemic, el qual, no explicant-se la causa de tan insòlit aldarull, estigué frisós tota la nit pel temor d'una escomesa dels assejats.

A la matinada del dia de Sant Jordi, es repartiren públicament milers de còpies estampades de les lletres imperials, i llur context produí fonda impressió i conhort a tothom. Poc després, el general Villarreal, acompanyat d'un luit seguit de generals i oficials militars, anà a donar l'enhorabona de tan van-





**ELS ESPORTS**

**Els partits de demà per equips locals**

**CAMP DE L'ILURO**

Matí, a les 9:10: Seleccions de bàsquetbol. Iluro A-Iluro B.  
A les 10:30: Campionat de Catalunya de bàsquetbol (1.ª divisió). Laietà-Iluro (primers equips).

Tarda, a les 4:15: Futbol. Masnou - Amateur Iluro (primers equips).

**CAMP DEL LAYETÀNIA**

Matí, a les 10: Atletisme. Júpiter-Laietània.

**CAMP DE L'U. E. MATARONINA**

Tarda, a les 4:15: Futbol. Aguilles Mataronina (primers equips).

Aquest partit es disputarà en comptes de l'anunciat amb el Reserva del Granollers, per haver sorgit dificultats per al seu desplaçament.

**CAMP DEL ST. ANDREU**

Tarda, a les 4:10: Futbol. Torneig Copa Llevant. Sant Andreu-Iluro (primers equips).

Equip de l'Iluro: Novas, Amill, Valls, Canal, Vilanova, Llopis, Torrent, Mes tres, Garcia, Canet i Civit. Suplents: Fauria, Masvidal, Mas i Goiburú.

**Futbol**

**Torneig de Promoció a la 1.ª categoria**

3.ª jornada — 24 d'abril de 1932  
Palafrugell — Martinenc

Samboià — Catalunya  
Vilafranca — Horta  
Terrassa — Sans

**Torneig Copa Llevant**

3.ª jornada — 24 d'abril de 1932  
Girona — Júpiter  
Sant Andreu — l'uro  
Granollers — Badalona  
Descansa el Ripolllet.

**Atletisme**

**C. E. Layetània - C. E. Júpiter**  
Demà, diumenge, dia 24, es celebrarà el matx inter clubs Layetània C. D. Júpiter. Essent com són potències molt igualades i havent-se empatat de punts en el matx celebrat en el camp del Júpiter és de preveure una lluita molt interessant.

El fet d'haver-se fusionat l'Olimpic B. C. i el club del Poble Nou en una sola potència i comptant dita entitat amb el campió d'Espanya de salts de llargada, J. Altafulla, fa difícil pronosticar el guanyador del matx, comptant amb l'excel·lent forma dels atletes locals.

Es disputaran les proves següents: 60 m. lliços, llançament del pes, 300 m. lliços, salts d'alçada, llançament del disc, 800 m. lliços, salts de llargada, 3.000 m. lliços, javelot i reemplaçaments 4 x 100.

Aquest matx, que serà disputat en el camp del Layetània, començarà a les 10 del matí.

**Campionat provincial de marxa atlètica**

Demà el defender del C. E. Layetània, Josep Ibern, prendrà part en la prova del Campionat Provincial de Marxa Atlètica (15 quilòmetres en el Parc de la Ciutadella).

**Ciclisme**

**Esport Ciclista Mataroní**

Demà, diumenge, dia 24, l'Esport Ciclista Mataroní celebrarà una excursió sola aquest itinerari: sortida del local social (Bar Aragones) a les sis en punt del matí, seguint per Argentona, La Roca, Montornès i s'esmorzarà en la Conreria, tornant per Tiana, Masnou i Mataró.

En aquesta excursió hi són convidats fins els no socis de l'esmentat club.

**Boxa**

**Boxing Club Mataró**

Aquest club comunica que ha quedat tancada la subscripció que tenia oberta a favor del mateix, la quantitat de la qual ha ascendit a 1.011'05 pessetes i dona les més expressives mercès a tots els bons aficionats que han contribuït a aquella bella obra.

També notifica a tots els joves mataronins i als aficionats en general que ha que al establert el local social en el carrer de Concepció, núm. 29, baix, on diàriament podran entrenar-se tots els que vulguin col·laborar-hi i així poder instal·lar aparells dels més moderns.

El Boxing Club Mataró també li interessa remarcar que com una de les bases principals practica la cultura física, que s'exerceix els dies feiners des

de dos quarts de set de la tarda a les nou del vespre i els festius des de les onze del matí a la una de la tarda.

**Escacs**

**Classificació del Campionat local**

1.ª CATEGORIA				
	J.	G.	P.	E. P.
Comas . . . . .	18	14	1	3 15 1/2
Piqué . . . . .	19	13	3	3 14 1/2
Subirachs . . . . .	19	13	4	2 14
Salet . . . . .	19	12	4	3 13 1/2
Carbó . . . . .	19	13	5	1 13 1/2
Bellavista . . . . .	19	12	5	2 13
Pujol . . . . .	19	12	6	1 12 1/2
Gomis . . . . .	18	10	4	4 12
Xaudaró . . . . .	18	10	6	2 11
Aznar . . . . .	19	10	8	1 10 1/2
Codina . . . . .	19	9	8	2 10
Dr. Cruzate . . . . .	19	8	9	2 9
Valls . . . . .	19	7	10	2 8
Canelles . . . . .	17	5	9	1 6 1/2
Dr. Sanjuan . . . . .	19	6	13	0 6
J. Font . . . . .	19	3	14	2 4
Casals . . . . .	19	3	14	2 4
Julia . . . . .	19	4	15	0 4
Piñol . . . . .	18	3	14	1 3 1/2
Guàrdia . . . . .	19	2	17	0 2

2.ª CATEGORIA				
	J.	G.	P.	E. P.
Fontseca . . . . .	24	18	2	4 20
Valls (A.) . . . . .	24	16	4	4 18
Cabot . . . . .	23	14	5	4 16
Figueras . . . . .	23	14	7	2 15
Pla . . . . .	25	15	11	0 15
Jané . . . . .	22	12	9	1 12 1/2
Roca . . . . .	23	12	10	1 12 1/2
Castells . . . . .	23	11	10	2 12

Gill . . . . .	21	11	10	0 11
Recasens . . . . .	23	6	12	5 8 1/2
Rodriguez . . . . .	24	8	14	1 8 1/2
Coll . . . . .	23	7	15	1 7 1/2
Pont . . . . .	26	4	22	0 5
Rosich . . . . .	23	3	19	1 3 1/2

**Excursionisme**

**Colla Excursionista St. Simó del Veinat de Mata**

Excursió per al dia 29 de maig, a dos quarts de cinc del matí.—Itinerari: La Roca, Granollers, Les Franqueses, La Garriga (20 minuts de parada), Figaró, Aiguafreda, Balanya, Ceba, Vilafranca (esmorzar), Sant Hilari (visita a les fonts i dinar). Retorn: Arbúcies, Hostalrich (20 minuts de parada), Tordera i Mataró.

Per a més detalls a l'Ermida de Sant Simó.

Excursió per al dia 28 d'agost: Costes de Garraf, Sitges (esmorzar), Vendrell (dinar), Es retornarà per tot el pla de Vilafranca.

Impremta Minerva.—Mataró

**Diari de Mataró**

Es troba de venda en els llocs següents:

- Llibreria Minerva . . . . . Barcelona, 13
- Tria i Tarragó . . . . . Rambla, 28
- Llibreria H. Abadal . . . . . Riera, 48
- Llibreria Catòlica . . . . . Santa Maria, 10
- Centre de subscripcions «La Aurora», carrer de la Pau, 14.

**Retrats 1.ª Comunió**      **Esplendïd regal**      **Art i Distinció**

# Fotografia CARRERAS

St. Antoni, 32      Mataró

## La Auto-Skala

busca automàticament todas las estaciones.



Un niño presenta en un momento todas las ediciones de Europa. El mundo entero en su propia casa, bajo la presión de sus dedos.

**TELEFUNKEN 340 W. L.**  
El más moderno receptor con altavoz

Triple circuito seleccionado de 5 válvulas con sintonización automática, 200.000 mts. regulador con 5 tonos, antena de red, contactos de platino, interruptor termo-automático para casos de sobrecalentamiento. Altavoz dinámico de gran potencia y seguridad en caso de abastecimiento irregular de energía. Para corriente alterna de 50 a 60 Hz.

Este receptor representa un gigantesco esfuerzo del cuerpo técnico de TELEFUNKEN, con sus vastos recursos financieros e industriales ha creado el mejor receptor para 1932.

PIDA UNA DEMOSTRACIÓN GRATUITA A NUESTROS AGENTES AUTORIZADOS

## RADIO TELEFUNKEN

Agent oficial: JOSEP CASTANY - Riera, 47 - Mataró

**Tinc encàrrec de vendre**  
Casa al carrer de Fra Lluís de León. Es donarà a bon preu. Una altra casa al carrer de Fermí Galan, al peu de la Rambla, de dos pisos, moderna.  
Diner: Particular deixarà 40.000 pessetes 1.ª hipoteca al 6 per 100 any.  
Raó: Santa Teresa, 29, d'una a tres i de sis a vuit.

**Per absentar-se es ven**  
Grega, 90 duros. Casa baix i pis independent, 3 300 duros, facilitats de pagament; altra de dos pisos, sense cens, lloc cèntric, 900 duros; màquina d'escriure Underwood n.º 5, quasi nova, 130; aparell de Radio amb altavoz electrodinàmic, 210; silleries, llits, etc.  
Raó: Administració del DIARI.

**TAXIS TERÉS**  
Bodes — Bateigs — Excursions  
Servei de luxe — Preus reduïts  
Per a encàrrecs: Telèfon 232  
Fixeu-vos en el número del Telèfon 232

**«Estomacal Pérez»**  
Sense rival per a guarir les malalties del ventrell, fetge i budells, llagues i restrenyiment.  
Desconfiar de les imitacions, doncs, aquest preparat no és el primer ni l'únic, però sí el millor de la seva classe.  
PREU: 5'20 PESSETES  
En Farmàcies i Centres d'Especcífics i en els Laboratoris Cornet -Alella-(Barcelona)-Telèfon 4.  
A Mataró: Farmàcia del Dr. Spà-Plaça Garcia Hernández, 3

**Centre Jurídico - Administratiu**  
Director: T. Sánchez  
TRAMITACIÓ DE TOTA CLASSE D'ASSUMPTES EN OFICINES PÚBLIQUES  
PAGAMENT DE QUOTES MILITARS I EXPEDIENTS QUINTES  
PETICIÓ DESTINS CIVILS PER LLICENCIATS EXÈRCIT  
DESPATX  
Feiners de 4 a 6 — Festius de 11 a 1  
Sta. Teresa, 51      MATARÓ      Telèfon 277

**Baix per llogar**  
Cambra de bany i quatre habitacions.  
Raó: Administració del DIARI.

**Diari de Mataró**

# TALLERS BORDANOVA

Carrer Fermí Galan, 316 - MATARÓ - Telèfon 205

OFERTES: 1 taler Stand. MAXIM 240 agulles 3 1/2 pulgs. — 1 màquina MERROW vores i costures. — 50 talers rodons TERROT mallosa gran n.º 26 fi i 27 gros llis, felpa i llistat 4 colors. — 1 Bateria Anglesa 4 talers 16 polsades n.º 26 felpa. — Bobines alemanyes de 20 i 40 pues. — 2 màquines overlock. — 1 motor elèctric 1 HP. — 1 màquina de perxar. — 1 premsa a ma. — 1 màquina cosir i tallar per prim i pelfa «Unió Especial» nova.

DEMANDES: 1 Taler circular TERROT 32 polsades n.º 26 fi mallosa gran. — 1 màquina Tricotosa n.º 10 o 12 en 55 o 65 cms. — 1 Màquina SINGER domèstica bobina central. — 2 màquines tricotatja n.º 12, 80 cms. mógudes a vapor. — Falten talers SCOTT & WILLIAMS.

**Construcció i reparació de màquines per a gèneres de punt**